

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม ลัทธิธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเสริฐมาก มีคุณค่ามาก มีคุณค่ากับชีวิตของตน ถ้ามีคุณค่ากับชีวิตของตน คุณค่ากับชีวิตของตนจะไม่มีค่าเลย

เวลาเรามาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนา ศาสนาเป็นเรื่องของพระ เป็นเรื่องของนักประพฤติปฏิบัติ มนุษย์เราก็มีหน้าที่หาเลี้ยงชีพ ทำหน้าที่การงานของเรา ทำหน้าที่การงานของเรา แต่ทำงานของเรา นั้นนะจิตใจของคน ถ้าจิตใจของคนถ้ามันมีมาตรฐานนะ จิตใจของเขาสูงขึ้น เขาจะสงสัยในชีวิตว่าชีวิตนี้มันคืออะไร เกิดมาทำไม แล้วเกิดมาเพื่ออะไร ทุกข์ทั้งนั้นนะ แต่คนที่สติปัญญาดีก็คิดได้ ยิ่งคิดได้นะ

สมณะ สมณะเป็นที่พึ่ง สมณะเป็นผู้สงบระงับแล้ว ถ้าสมณะเป็นผู้สงบระงับแล้ว ทำไมท่านถึงสงบระงับได้ เราเกิดเป็นมนุษย์ต้องมีหน้าที่การงานของเรา ถ้ามีหน้าที่การงานของเรา เราอาบเหงื่อต่างน้ำเลี้ยงชีพแล้วมันยังทุกข์ยังยากอยู่นี้ แล้วสมณะไม่ทำอะไรเลย มันจะมีความสุขได้อย่างไร สมณะไม่ทำสิ่งใดเลย

สมณะเขาทำ เขาทำด้วยหัวใจเขา ถ้าหัวใจของเขานะ เวลาประพฤติปฏิบัติ จิตตภาวนา ถ้าจิตตภาวนา ถ้าเขาค้นคว้าหาจิตใจของเขาได้ เขาก็มีการภาวนาของเขา ถ้าเขาค้นคว้าหาจิตใจของเขาไม่ได้ เขาก็อยู่แบบเรา อยู่แบบโลกๆ แบบโลกๆ อาบเหงื่อต่างน้ำเพื่อหาเลี้ยงชีพขึ้นมา ขาดตกบกพร่องก็มีแต่ความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ เวลาบวชไปแล้ว เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาทำแบบโลกๆ ไร ทำแบบโลกๆ ก็เป็นธุรกิจการค้าไร ธุรกิจซื้อขายไป ขาดทุนกำไร

เวลาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระขึ้นมา เวลาขาดทุนกำไร เวลาบิณฑบาตขึ้นมาแล้ว คุณโยมใส่บาตรน้อยนี้ขาดทุน ถ้าวันไหนโยมใส่บาตรมาก อู้ฮู! ฉันมีบุญกุศล ฉันทำบุญมา

มันเป็นศรัทธาของเขาทั้งนั้นนะ เป็นศรัทธาเป็นความเชื่อของเขา เขาเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เขาปรารถนาบุญกุศลของเขา เขาเป็นผู้ที่ฉลาด เขาเป็นผู้ที่ฉลาด เขา รู้จักเสียสละทานของเขา เสียสละทาน คีล ภาวนา เขาจะค้นคว้าหาหัวใจของเขา เขาเป็นผู้ที่ฉลาด เขาเป็นผู้ที่เสียสละไง

ไอ้เรามาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระเป็นนักรบ นักรบขึ้นมาแล้วไปบิณฑบาต ถ้า บิณฑบาตได้มาน้อยแล้วก็ขาดทุน ถ้าได้มากก็กำไร แต่หัวใจของเรามันเป็นโลกๆ เป็นธุรกิจ ซื่อมาขายไป ขาดทุนกำไร

แต่ผู้ที่เขามีบุญกุศลของเขา ทานเขายิ่งใหญ่ไง ถ้าทานเขายิ่งใหญ่ เขาทำเพื่ออะไร เขาทำ เพื่อบุญกุศลขึ้นมา นี่บุญกุศลขึ้นมา สิ่งที่เป็นบุญกุศลมันเป็นเรื่องของหัวใจนะ ถ้าเป็นวัตถุ สิ่งของ ข้าวของมันเก็บไว้มันต้องมีที่เก็บที่รักษา

บุญกุศลของคนจะยิ่งใหญ่ขนาดไหน พระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ทำมานุญมหาศาล บุญจนเต็มล้นหัวใจใจ พอสิ้นหัวใจขึ้นมา จนมาเกิดเป็น เจ้าชายสิทธัตถะไง เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมาถึง ได้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

ไอ้ของเราละ เราเกิดมาเป็นมนุษย์ไง แต่เวลามันขาดตกบกพร่องขึ้นมามันก็จะหาสิ่งที่ สนองตอบตัดหาความทะยานอยากของตน ก็อยากร่ำอยากรวย อยากมีชื่อเสียง อยากมีเกียรติ ศัพท์เกียรติคุณ อยากให้คนนับหน้าถือตา ทุกข์ทั้งนั้น มันเป็นคนอื่นยื่นให้ไง มันต้องซื้อใจเขา ต้องซื้อหัวใจเขา

แต่หลวงตาเวลาท่านออกโครงการช่วยชาตินะ ท่านบอกไปเอาใจคน ไปเอาหัวใจของคน ไปเอาหัวใจของคนที่เขารู้จักเสียสละ เอาหัวใจของคนที่ยิ่งใหญ่ คนที่ยิ่งใหญ่เขาทำเพื่อบุญกุศล ของเขา

เวลาเรานักประพฤติปฏิบัติ ดอกบัวเกิดจากโคลนตม ดอกบัวเกิดจากโคลนตม ร่างกาย ของคนเป็นสิ่งที่น่าหมิ่น สิ่งที่เป็นอสุภะมันไม่น่าชื่นชมเลย นี่ร่างกายของมนุษย์ๆ ดอกบัวเกิด จากโคลนตมก็เกิดจากร่างกายของมนุษย์นี่ไง ร่างกายของมนุษย์มันมีหัวใจ ถ้าดอกบัวดอกนั้น พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ดอกบัวเกิดจากโคลนตม

ถ้าดอกบัวนะ ถ้าจิตใจมีสติปัญญาที่ยิ่งใหญ่ ถ้าดอกบัวเกิดจากโคลนตมมันเป็นประโยชน์กับใคร มันเป็นประโยชน์กับหัวใจดวงนั้นไง ถ้าหัวใจดวงนั้นเป็นผู้ที่ฉลาด นี่โคลนตมๆ คุณตี้นไม้เวลาปลูกขึ้นมา ปลูกลงที่ดิน ที่ดินอุดมสมบูรณ์ขึ้นมา ตี้นไม้จะเจริญงอกงามขึ้นมา จิตใจของคนอยู่ในร่างกายสิ่งใดเง จิตใจของคนเวลาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนาเง ถ้าจิตใจเขายิ่งใหญ่ เขารู้จักประพุดติปฏิบัติ รู้จักค้นคว้า รู้จักรักษา เขาจะเกิดจากร่างกายอันนั้นเง ดอกบัวเกิดจากโคลนตมๆ เห็นไหม

แต่ในปัจจุบันนี้ดอกบัวเขาเอามาบูชาพระ ดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของคุณงามความดี เวลาเขาบูชาพระๆ ทางธุรกิจมันก็ทำดอกไม้ประดิษฐ์ กลิ่นมันก็ใส่น้ำหอม หอมฉุยเลย แต่มันไม่มีชีวิต มันไม่มีคุณค่า มันไม่เห็นเวลาเง

แต่ดอกบัวแท้ๆ มันเหี่ยวมันเฉาของมันนะ มันเป็นสิ่งมีชีวิต มันเติบโตขึ้นมาได้นะ เวลาดอกบัวได้แสงอาทิตย์มันจะบานตอนเช้า สิ่งที่เป็นสัจจะความจริงๆ เง ถ้าสัจจะความจริงมันเกิดจากรา ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เกิดจากจรตนิสัย เกิดจากกิเลสตัณหาความทะยานอยากในทุกข์ในหัวใจนี้แหละ แต่ถ้ามันทำของมันขึ้นมาได้ มันพัฒนาขึ้นมา จากความทุกข์ความยากเป็นความสุขเง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี โอ้อโฮ! จิตมันสงบระงับเข้ามา มันแปลกประหลาด มันมหัศจรรย์

แต่ในปัจจุบันนี้เพราะความรู้มันเยอะเกินไป ว่างๆ ว่างๆ ไม่มีอะไร โยนทิ้งให้หมด สิ่งใดที่ไม่ต้องไปรักษามัน อะไรก็ไม่เอา คือความว่าง ความว่างคืออากาศ สติปัญญาที่ไม่ต้องสนใจ ว่างๆ นี่เง ดอกไม้ประดิษฐ์

ดอกไม้ประดิษฐ์ขึ้นมา เขาทำขึ้นมาจนล้นโกดัง เขาเที่ยวไปแจก ไม่มีใครสนใจ เวลาเขาเก็บไว้ไม่ดี ไฟฟ้าลัดวงจรมันเผาไหม้หมดเลย นี่ก็เหมือนกัน ว่างๆ ว่างๆ มึงไม่ต้องทำหรรออากาศมันมีอยู่ในทั่วโลก ในจักรวาลก็มี นี่เง ดอกไม้ประดิษฐ์ ดอกไม้ประดิษฐ์มันประดิษฐ์ขึ้นมาแล้วมันเป็นสิ่งที่ไม่มีความค่าสิ่งใดเลย

นี่ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติพอเป็นพิธีๆ เพราะความรู้มันเยอะเกินไป เรียนมามาก รู้ไปหมด รู้ทุกอย่างเลย ว่าง

นี่ไง ดอกบัวเกิดจากโคลนตม โคลนตมนะ คนที่เป็นผู้ดีขึ้นมาเขาไม่ต้องการอย่างนั้น มัน
เป็นสิ่งสกปรก แต่ชาวไร่ชาวนาเขาปรารถนามาก เขาอุทิศสำหรับเอาธไปขนกันมานะ ขนมาเพื่อไร่
เพื่อสวน เพื่อนาของเขา เพื่อความอุดมสมบูรณ์ในเนื้อนาของเขา

นี่ก็เหมือนกัน บัญคอกๆ เขาเอามาเพื่อประโยชน์กับสวนของเขา กับไร่ของเขา หัวใจของ
เราก็เหมือนกัน นี่ไง สิ่งที่มีมันทุกข์มันยากๆ ไม่กล้าทำอะไรเลย ว่างๆ ว่างๆ อยากได้ดอกไม้
ประดิดงู๊ใจ

ดอกบัวเกิดจากโคลนตม มีการกระทำของเรา เราเกิดขึ้นมาจากโคลนจากตม เกิดขึ้นมา
จากความทุกข์ความยากของเรา เกิดขึ้นจากการกระทำของเรา ถ้าการกระทำมันเป็นความจริง
ขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเราขึ้นมา ใอันี่มันจะเอามาจากปัญญาของเขา
ดอกไม้ประดิดงู๊ อดสาหกรรมทำของเขาไป มันเป็นเพราะอะไรละ เป็นเพราะคนมันไร้ที่พึ่ง พอ
คนไร้ที่พึ่งเขาก็หาที่พึ่งที่อาศัย พอหาที่พึ่งที่อาศัยขึ้นมา ด้วยวุฒิภาวะที่อ่อนด้อยไป ก็ว่าสิ่งนั้นจะ
เป็นจริงๆ

เวลาปฏิบัติไปแล้วนะ แล้วครูบาอาจารย์ท่านสังเวช สังเวชขึ้นมาจะ จิตมันด้าน จิตของ
คนถ้ามันคือมันด้านแล้วนะ มันไม่ฟังอะไรทั้งสิ้น เราดูสิ ดูเด็กใจแตก เด็กใจแตก เด็กที่เสีย
หายไปเพราะอะไรละ เพราะเขาเชื่อสิ่งนั้น เขาเป็นอย่างนั้นไง แล้วกว่าเราจะมีเหตุมีผลอธิบายให้
เขาเข้าใจได้ กว่าเราจะมีเหตุมีผลให้เขาสำนึกได้ โอ้ย! มันยาก มันลำบาก

แต่เด็กที่เป็นเด็กที่ดี เด็กที่ดีเขารู้จักผิดชอบชั่วดี เวลาเขาทำอะไรก็เพื่อประโยชน์กับเขา
ถ้าทำประโยชน์กับเขาขึ้นมา เด็กที่ดี นี่ไง หัวใจก็เหมือนกัน หัวใจที่มันมีพื้นฐานที่ดี เวลาทำอะไร
ใดที่ดี สิล สมาธิ ปัญญาขึ้นมา เป็นความจริงขึ้นมา มันจะมีความมหัสจรรย์ มหัสจรรย์ของมัน
มันดีในตัวของเขา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตมันด้านๆ จิตมันด้านเพราะอะไรละ จิตมันด้านเพราะอะไร เพราะ
กิเลสตัณหาความทะยานอยากมันปิดกั้นอยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาชนะ
มารๆ

พญามารมาทำลายบัลลังก์ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะทำลายทั้งนั้น
จะทำลายทั้งนั้นนะ นี่ไง การชนะมารๆ การชนะตนเองมันง่ายตายขนาดไหน การชนะตนเอง

การชนะกิเลสตัดหาความทะยานอยากของตน อันนั้นมันยิ่งใหญ่ แต่ความยิ่งใหญ่มันเกิดจาก ไหนล่ะ ดอกบัวเกิดจากโคลนตมๆ ไร เกิดจากหัวใจของตน เกิดจากกิเลสตัดหาความทะยานอยากที่ในหัวใจนั้นนะ

แต่ถ้าเป็นกิเลส กิเลสที่มันลุ่มมันหลง กิเลสที่วุฒิปภาวะของธรรมมันอ่อนค้อย วุฒิปภาวะของจิตที่มันอ่อนค้อย กิเลสมันยิ่งใหญ่ อยากดังอยากใหญ่ อยากมีอำนาจวาสนาไร ที่ไหนสังคมที่มันมีคนเยอะๆ สังคมที่มีคนชื่นชม ไปกับเขา ด้วยความอ่อนค้อย มันจริงหรือ

จริงๆ ตัวเองก็รู้ เราหาความจริง เราไม่ใช่หาที่พึ่งอาศัย นี่ไง ปัจจัย ๔ ที่เป็นที่พึ่งอาศัย สังคมอย่างนั้นสังคมที่ยิ่งใหญ่ สังคมคนที่นับหน้าถือตาไร คิดว่าเข้าไปอยู่ในสังคมนั้นมันจะปลอดภัยไหม แล้วมันปลอดภัยหรือ แล้วบุญบาปมันปลอดภัยไหม เวลาบาปอกุศลมันปลอดภัยไหม ไม่มีที่ลับที่แจ้ง เวลาบุญกุศลมันปลอดภัยแน่นอน บุญกุศลมันปลอดภัยถ้ามันเป็นความจริง ไร นี่ไง ถ้ามันอ่อนค้อยมันเป็นอย่างนั้น ไร แต่ถ้ามันเป็นความจริง ความจริงมันมาจากการกระทำของเรา

ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันตสิทธินิโก เราทำของเรา ถ้ามันจะทุกข์มันจะยากขนาดไหน เราก็พยายามของเรา ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ที่ไว้ใจได้ ถ้าครูบาอาจารย์ที่ไว้ใจได้ ท่านเป็นผู้ชี้ทาง ผู้ชี้ทางคือคนบอกทาง

เราหลงทาง ถ้ามีคนทีบอกเส้นทางที่ถูกต้อง เราพยายามกระเสือกกระสนเดินไปมันก็จะถึงเป้าหมายของเรา ถ้าเราเองเราก็กุ่มหลงอยู่แล้ว เราเองก็หลงทางอยู่แล้ว ไอ้คนชี้บอกทางวนอยู่นั่นนะ วนรอบตัวเรานี้จะถึงแล้ว จากข้างหน้าก็เดินไปข้างหลัง จากข้างหลังก็เดินมาข้างหน้า ถึงพอดีเลย อู้ฮู! ซอบๆ นี่ไง ผู้ชี้ทาง ผู้ชี้ทางไร ถ้าผู้ชี้ทางเป็นอย่างนั้น นี่ไง ปฏิบัติพอเป็นพิธีไร

ดอกบัวเกิดจากโคลนตม เกิดจากความทุกข์ความยากของเรา เกิดจากการกระทำของเรา เกิดจากความเป็นจริงของเรา ถ้าเกิดจากความจริงของเรา ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าดอกบัวมันบานขึ้นมากลางหัวใจของเรา อ้อ!

เวลาหลวงตาท่านประพฤติปฏิบัติไปนะ เวลาท่านไปรู้ไปเห็นธรรมะ ท่านบอกว่าหลวงปู่ มันเทศน์ไว้หมดแล้วแหละ หลวงปู่มันเทศน์ไว้หมดแล้วแหละ แต่เราเข้าถึงไม่ได้เอง พอเรา

เข้าถึงไม่ได้ เราก็พยายามกระเสือกกระสนของเรา แต่เวลาเรากระเสือกกระสนกระทำของเรา พอเข้าไปแล้วนะ หลวงปู่มั่นท่านรู้อยู่แล้ว หลวงปู่มั่นบอกไว้หมดแล้ว หลวงปู่มั่นบอกไว้แล้ว

คำว่า “บอกไว้หมดแล้ว” แล้วก่อนหน้านั้นนะ ก่อนหน้านั้นท่านก็บอกไว้แล้วใช่ไหม คำว่า “บอกไว้แล้ว หลวงปู่มั่นบอกไว้หมดแล้ว” เราปฏิบัติไป เราไม่ถึง เราก็ยังไม่รู้ใช่ไหม แต่พอเราไปรู้เข้า หลวงปู่มั่นบอกไว้หมดแล้ว แต่ก่อนหน้านั้นไม่รู้มันก็ไม่รู้ แต่พอรู้ขึ้นมา หลวงปู่มั่น ท่านบอกไว้แล้วๆ ใจ

นี่ก็เหมือนกัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยนี้ไว้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้ทางไว้บอกแล้ว แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านนิพพานไปแล้ว มันก็มีแต่พระไตรปิฎกตำรับตำราใช่ไหม เวลาใครไปศึกษาขึ้นมาก็เข้าข้างตัวเอง “เหมือนกัน ใจแน่นอน” ดอกไม้ประคิษฐ์ มันคิดขึ้นเอง มันทำเอง มันหวังเอง ไม่ใช่

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ ขึ้นมานะ เวลาหลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นท่านไปบรรลุมรรคที่เชียงใหม่ เวลาถึงหนองอ้อ อ้อ! เวลาถึงหนองอ้อ แล้วหลวงตาท่านบอกนะ หลวงปู่มั่นไปสำเร็จที่หนองอ้อ คนค้นหาหนองอ้อกันใหญ่เลยนะ หนองอ้ออยู่ที่นั่น หนองอ้ออยู่ที่นี้ แต่มันไม่รู้ว่า อ้อ! ขึ้นมาในหัวใจนี้เลยนะ หนองอ้อๆ อ้อ! นี่ใจ ถ้ามันเป็นจริงๆ อ้อ! โอ้โฮ! อย่างนี้เอง แต่ถ้า อ้อย! เป็นอย่างนั้นๆ...ยังจีโม้อยู่ นั่นนะดอกไม้ประคิษฐ์

ดอกบัวเกิดจากโคลนตมนะ คำว่า “ดอกบัวเกิดจากโคลนตม” รู้จักประหยัคมัชฌิมา สมณะ อ่อนน้อมถ่อมตน อย่อหังการ ความอหังการนั้นกิเลสตัดหาความทะยานอยากทั้งนั้น

ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมานะ คนที่ประพฤติปฏิบัตินี้ ต้องจรตนิสัย เข้มแข็ง ครูบาอาจารย์ที่สำเร็จๆ ไปอ่านประวัติของท่านสิ ท่านสุคยอดทั้งนั้นเลย สุคยอดในความมีสติจะ สุคยอดในการซื้อตรง สุคยอดในการปฏิบัติ แต่ภายนอกของท่านนุ่มนวลนะ สมณะท่านไม่เคยแสดงตนอหังการเลย

ครูบาอาจารย์ หลวงปู่คือ โอ้โฮ! ชื่อเสียงร่ำลือมากนะ เวลาใครจะไปประพฤติปฏิบัติกับหลวงปู่คือต้องเข้มแข็งมาก ต้องมีสติจะมากถึงได้เข้าไปอยู่กับท่านได้ ไม่อย่างนั้นไม่มีสิทธิ์ได้อยู่กับท่าน แล้วเวลาไปอยู่กับท่าน ท่านดู ท่านจริงจังมาก แต่เวลาท่านออกมาสังคมแล้วท่านก็เป็นพระปกติ ไม่มีอหังการ ไม่มีมานะ ไม่มีทิฏฐิเลย นี่ใจ ดอกบัวเกิดจากโคลนตมใจ ไม่มีโอโก้ ไม่

อหังการ ไม่ยิ่งใหญ่ อ่อนนุ่มถ่อมตน นั่นเรื่องโลก เราอยู่กับโลก เราเกิดมากับโลก ดอกบัวเกิดจากโคลนตม

แต่ถ้าในวงปฏิบัติ ในวัดของท่าน ท่านจะจริงจังมาก ลูกศิษย์ลูกหาที่จะไปอยู่กับท่านต้องเข้มแข็ง ต้องเดินจงกรม ต้องนั่งสมาธิ ต้องมีสติสัมปชัญญะ ต้องคุ้มครองดูแลหัวใจของตน นั่นนะท่านคุ้มครอง นี่ไง ดอกบัวเกิดจากโคลนตมไง เกิดจากในหัวอกนั่นไง เกิดจากจิตที่ประพฤติปฏิบัติไง เกิดจากการคุ้มครองดูแลของท่านไง ถ้ามันเกิด มันเกิดจริงไง นี่ไง ดอกบัวเกิดจากโคลนตมที่มันได้รับแสงสว่างแสงธรรมะจากครูบาอาจารย์ มันจะได้เบ่งบานออกมาไง มันจะได้สว่างไสวออกมาไง แล้วถ้ามันเป็นจริงอย่างนั้น ดอกบัวเกิดจากโคลนตม มันมีเหง้า มันมีเหง้าบัว เวลามันออกดอกบัวแล้วเดี๋ยวมันก็ออกอีกๆ

นี่ก็เหมือนกัน จิตใจที่มันยิ่งใหญ่ จิตใจที่มันรู้จริง เห็นไหม น้าอมตธรรมไม่มีสุดไม่มีสิ้น ใจ มันเป็นประโยชน์ไง คุณสิ คุณสวนบัวเขาจะมีดอกบัวทุกปี มีดอกบัวตลอดเวลา นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่ประพฤติปฏิบัติได้เป็นความจริงแล้วมันจะมีความจริง ไม่ต้องไปห่วง ดอกบัวเดี๋ยวก็เหี่ยวเฉา ต้องทำดอกไม้ประดิษฐ์ไว้ กลัวคนจะไม่เห็น กลัวคนจะไม่รู้จักดอกบัว ดอกบัวเลยไม่มีค่าเลย

แต่ถ้าเป็นจริงๆ มันเป็นจริงของเรา เห็นไหม อ่อนนุ่มถ่อมตน ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนะ ธรรมะอยู่ในหัวใจ แล้วครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง คุณเศรษฐีสิ เศรษฐีเขามีเพชรมีพลอยขึ้นมา เขารู้ว่ามันมีค่า ไอ้ของเรานี้ แหม! มีพลอยแหกก็ยังดีเนาะ มีหินสีที่ชัดสวยๆ ก็พอแล้วละ แล้วยังจะโชว์เขาอีก พอได้ขึ้นมา ตื่นเต้น อู้อู้อู! อยากอวดอยากโชว์ แต่เศรษฐีเขามีนะ เขาไม่เอามาโชว์เลยละ แล้วเขารู้ด้วยว่ามันหาได้ยาก

นี่ก็เหมือนกัน ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง กว่าเขาจะได้ของเขามา เขามานะ บากบั่นแคไหน การดูแลรักษาหัวใจดูแลยาก ทำสมาธิได้แล้วจะทำให้มันต่อเนื่องก็แสนยาก ทำครั้งแรก ทำกว่ามันจะสงบระงับ พอสงบระงับขึ้นมาแล้วกิเลสมันยังไม่รู้ตัว มันไม่เท่าทันกับความเพียรของเรา ทำครั้งต่อไป กิเลสมันเพิ่มเป็นสองเท่าสามเท่า มันทบทวีขึ้นมาเพื่อจะรักษาสิทธิ์ของมัน ไอ้เราภาวนาไปก็เอาเหมือนเดิม เอาแค่อ่อนด้อย ไร้สาระมาก

แม้แต่ทำความสงบของตนเองได้ จะรักษาความสงบให้มันต่อเนื่องช้านานในวิเวก ในการเป็นพื้นฐานของการวิปัสสนา มันยังแสนยาก แล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา สัมมัตถิ อันไหนจริง อันไหน

ปลอม อันไหนเท็จ สับสนวนวายไปหมดเลย เวลาประพฤติปฏิบัติไปนะ มันสร้างภาพให้เงิ ทำเหมือนเงิ เป็นอย่างนั้นๆ ก็เชื่อมันไป หลงให้มันหลอกแล้วหลอกเล่า

ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ที่ท่านกว่าจะประพฤติปฏิบัติมา ท่านเห็นถึงการรักษายาก การดูแลรักษา ถ้าเป็นจริงนะ แต่ถ้าต่อแหล ไม่ต้องพูดถึง ถ้าต่อแหลเยอะ แต่ถ้าพูดให้สวยงามว่าพอเป็นพิธี ปฏิบัติเป็นพิธี พวกนั้นไม่ต้องพูดถึง เขาไม่มีขอบเขต จินตนาการนะ เวลาพูดถึงธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันพูดได้ทุกรูปแบบ เหมือนกับนักเขียนนวนิยาย นักประพันธ์มันแต่งได้ทุกเรื่อง จิตมันแต่งได้ทุกๆ เรื่อง มึงจะเอาานิพพานมูมมองไคละ เออ! มึงจะเอาธรรมะวิธีการไคละ เดียวแต่งให้ สุดยอด ทำพอเป็นพิธีเงิ ทำพอเป็นพิธีเป็นอย่างนั้นแหละ แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ นะ ไม่มี อริยสัจมีหนึ่งเดียว ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ วิธีการของใคร วิธีการอย่างใด วิธีการทำอย่างไร แล้วผลมันเป็นอย่างไร นี่สัจจะความจริงเป็นแบบนี้

นี่พูดถึงว่าดอกบัวเกิดจากโคลนตม เกิดจากหัวใจของเรา เกิดจากหัวอกอันนี้ เอวัง